

Anne Cutler og Rudolph McShane: Trachtenbergs Hurtigregnesystem. Stig Vendekærns forlag, 1961. 224 sider.

Det i flere lande stærkt omtalte Trachtenberg Hurtigregnesystem er nu fremkommet på dansk på to forskellige forlag. Nærværende bog er oversat fra originaludgaven „The Trachtenberg Speed System of Basic Mathematics“.

Trachtenberg-systemet beskrives således (side 12): „Trachtenberg-systemets grundlag er fremgangsmåder til at udføre regneoperationer, som er helt forskellige fra de almindelige metoder, som vi er fortrolige med. Systemet kræver ingen tabeller. Ingen behøver at kunne gange eller dividere. Alt, hvad der er nødvendigt for, at De skal kunne lære at bruge systemet, er at De kan tælle. Grundlaget for systemet er en række hovedregler, der skal læres udenad. Når De kan disse hovedregler, bliver regning et fag, som er vidunderligt nemt, fordi De så at sige „læser“ i tallene, som De læser i en bog ... Uanset om De regner manuelt eller betjener Dem af mekaniske hjælpemidler, vil De ved udregninger af den ene eller anden art altid være udsat for, at der opstår fejl, som det kan være vanskeligt at spore. Men Trachtenberg-systemet indeholder bl.a. en helt enestående kontrolteori ... I denne bog findes der metoder, hvorefter man hurtigt og sikkert kan kontrollere en udregnings resultat og lokalisere fejlen, uden at man behøver at gå alle regneoperationerne igennem på ny“.

Trachtenbergs regnemetode skal læres trin for trin, idet han hele tiden bygger videre på det tidligere gennemgående. Det er derfor ikke muligt i denne anmeldelse at vise et eksempel på de mere omfattende beregningsopgaver, som kan udføres eller kontrolleres hurtigt efter Trachtenberg-systemet. Men fælles for hele gennemgangen er trin-inddelingen og regelopstillingen, således som det f.eks.

gøres i bogens første kapitel med multiplikation med 11.

1) Multiplikantens sidste ciffer føres ned som sidste ciffer i det endelige svar.

2) Hvert følgende ciffer lægges til nabocifret til højre.

3) Multiplikantens første ciffer bliver produktets første ciffer.

Derefter gennemgås et let eksempel og et mere kompliceret. Alle dele af systemet gennemgås på samme måde.

Bogens sidste kapitel indeholder en aritmetisk beskrivelse af metoderne i Trachtenberg-systemet.

I Schweiz har Trachtenberg-systemet allerede bevist, at det har betydning for erhvervslivet. Det anvendes bl. a. i banker, i ingeniørfirmaer og i skattevæsenet. Der er ingen tvivl om, at også mange danske praktikere ville have glæde af at sætte sig ind i systemet. Særligt kontrolmetoderne må fremhæves som nyttige for økonomer.

Bogen er velskrevet og veldisponeret. Men som for alle andre genvejs- og hurtigsystemer gælder det, at det tager tid at sætte sig ind i reglerne, og det kræver træning og stadig brug at få gavn af dem.

Fl. Klöcker-Larsen.

Erling Olsen: Danmarks økonomiske historie siden 1750. Memorandum fra Københavns Universitets Økonomiske Institut. Nr. 6, 2 bind. 336 sider. 20 kr. København 1961.

Forfatteren afvæbner i forordet den væsentligste kritik mod dette arbejde. Formålet har ene og alene været at fremskaffe en lærebog for stud. polit. er til 1. del. Hovedvægten har derfor været lagt på at give en fremstilling af den økonomiske politik i forhold til landbruget, industrien, arbejdsmarkedet og pengevæsenet, medens andre områder inden for økonomien kun har fået en overfladisk behandling.

Det fremgår allerede af denne gengivelse af det væsentlige i forordet, at det

Anne Cutler og Rudolph McShane: Trachtenbergs Hurtigregnesystem. Stig Vendekærns forlag, 1961. 224 sider.

Det i flere lande stærkt omtalte Trachtenberg Hurtigregnesystem er nu fremkommet på dansk på to forskellige forlag. Nærværende bog er oversat fra originaludgaven „The Trachtenberg Speed System of Basic Mathematics“.

Trachtenberg-systemet beskrives således (side 12): „Trachtenberg-systemets grundlag er fremgangsmåder til at udføre regneoperationer, som er helt forskellige fra de almindelige metoder, som vi er fortrolige med. Systemet kræver ingen tabeller. Ingen behøver at kunne gange eller dividere. Alt, hvad der er nødvendigt for, at De skal kunne lære at bruge systemet, er at De kan tælle. Grundlaget for systemet er en række hovedregler, der skal læres udenad. Når De kan disse hovedregler, bliver regning et fag, som er vidunderligt nemt, fordi De så at sige „læser“ i tallene, som De læser i en bog... Uanset om De regner manuelt eller betjener Dem af mekaniske hjælpemidler, vil De ved udregninger af den ene eller anden art altid være udsat for, at der opstår fejl, som det kan være vanskeligt at spore. Men Trachtenberg-systemet indeholder bl.a. en helt enestående kontrolteori... I denne bog findes der metoder, hvorefter man hurtigt og sikkert kan kontrollere en udregnings resultat og lokalisere fejlen, uden at man behøver at gå alle regneoperationerne igennem på ny“.

Trachtenbergs regnemetode skal læres trin for trin, idet han hele tiden bygger videre på det tidligere gennemgående. Det er derfor ikke muligt i denne anmeldelse at vise et eksempel på de mere omfattende beregningsopgaver, som kan udføres eller kontrolleres hurtigt efter Trachtenberg-systemet. Men fælles for hele gennemgangen er trin-inddelingen og regelopstillingen, således som det f.eks.

gøres i bogens første kapitel med multiplikation med 11.

1) Multiplikantens sidste ciffer føres ned som sidste ciffer i det endelige svar.

2) Hvert følgende ciffer lægges til nabocifret til højre.

3) Multiplikantens første ciffer bliver produktets første ciffer.

Derefter gennemgås et let eksempel og et mere kompliceret. Alle dele af systemet gennemgås på samme måde.

Bogens sidste kapitel indeholder en aritmetisk beskrivelse af metoderne i Trachtenberg-systemet.

I Schweiz har Trachtenberg-systemet allerede bevist, at det har betydning for erhvervslivet. Det anvendes bl. a. i banker, i ingeniørfirmaer og i skattevæsenet. Der er ingen tvivl om, at også mange danske praktikere ville have glæde af at sætte sig ind i systemet. Særligt kontrolmetoderne må fremhæves som nyttige for økonomer.

Bogen er velskrevet og veldisponeret. Men som for alle andre genvejs- og hurtigsystemer gælder det, at det tager tid at sætte sig ind i reglerne, og det kræver træning og stadig brug at få gavn af dem.

Fl. Klöcker-Larsen.

Erling Olsen: Danmarks økonomiske historie siden 1750. Memorandum fra Københavns Universitets Økonomiske Institut. Nr. 6, 2 bind. 336 sider. 20 kr. København 1961.

Forfatteren afvæbner i forordet den væsentligste kritik mod dette arbejde. Formålet har ene og alene været at fremskaffe en lærebog for stud. polit. er til 1. del. Hovedvægten har derfor været lagt på at give en fremstilling af den økonomiske politik i forhold til landbruget, industrien, arbejdsmarkedet og pengevæsenet, medens andre områder inden for økonomien kun har fået en overfladisk behandling.

Det fremgår allerede af denne gengivelse af det væsentlige i forordet, at det

er en sektorisk fremstilling af den økonomiske historie, der er tale om. Der er givet en sammenhængende fremstilling af den enkelte erhvervssektor eller sociale udvikling i enkelte kapitler. Der er dog en indledning om indkomstudviklingen og de sociale ideer. Denne fremstillingsform kræver en række tværgående henvisninger eller gentagelser, hvis det ofte meget afgerende sammenspil mellem sektorerne skal komme frem. En opdeling er imidlertid i alle tilfælde nødvendig, og når der er tale om en lærebog er en klar opdeling meget ønskelig, og den opnås bedre ved den sektoriske fremstilling, end ved at opdele i epoker, fordi inddelingene i sidste tilfælde vil have noget tilfældigt over sig.

I kapitlet om landbruget får man en meget grundig gennemgang af landbrugspolitikken i sidste halvdel af det 18. århundrede, og landbrugslovgivningen og den organisationsmæssige udvikling inden for erhvervet følges op til vore dage i sammenhæng med omskiftelserne af landbrugets konjunkturer. Der gives nøgterne forklaringer og vurderinger af udviklingsforløbet. De sidste kan man ikke altid være enig i. Er det historiens dom over landbrugets kriselovgivning i 30'erne, at den var en succes? Blandt de tabelbilag, der slutter sig til fremstillingen savner man en oversigt over ejendomsprisernes bevægelse. Den ville have givet et alvorligt forbehold m. h. t. kriselovgivningens gavnlige virkninger.

I kapitlet om håndværk og industri er der et meget oplysende afsnit om den forindustrielle periode, men i den alt i alt kortfattede fremstilling af sektorens udvikling ville det nok have været på sin plads om noget af dette stof var blevet ofret for en fyldigere gennemgang af det industrielle gennembrud. De politiske synspunkter omkring importreguleringsperioden i 30'erne er også udmærket behandlet. Det forekommer imidlertid, at det skulle være muligt at gøre noget mere

ud af denne betydningsfulde opdragelsesperiode for dansk industri. Kapitlet slutter med en fremstilling af de fleste væsentlige træk i efterkrigstidens industripolitik.

Kapitlet om arbejdsmarkedet strækker sig fra tømrerstrejken i 1794 til fornyelsen af septemberforliget i 1961. Det er en velafbalanceret fremstilling, hvortil der kun skal gøres den bemærkning, at den plads, der ofres på Pio, Brix og Geleff efter anmelderens mening kræver, at man i det mindste også nævner De samvirkende Fagforbunds første formand Jens Jensen.

Med hensyn til det meget korte kapitel om handel og transport, der efter bemærkningerne i forordet må betragtes som en ikke udarbejdet skitse, skal der blot gøres opmærksom på, at det ikke kan være rigtigt at placere konkurrence-loven i mellemkrigstiden med samme baggrund som lov om prisaftaler. Den første konkurrencelov er af 1912 og har mere at gøre med organisationernes laugsånd end med respekt for erhvervsfriheden.

Kapitlet om pengevæsenet er en klar og fyldig fremstilling, der strækker sig fra Kurantbanken og det 18. århundredes møntvæsen til 1950'ernes realkreditinstitutter. I forbindelse med 1. verdenskrigs valutahistorie er der dog ikke gjort opmærksom på den interessante periode, hvor de fremmede valutakurser lå under pari.

Det sidste kapitel i bogen handler om den sociale sikring. Det fremstiller hovedtrækkene i den sociale lovgivningsudvikling fra 1708 til vore dage og anfører den almindelige baggrund herfor. Det forekommer anmelderen, at den politiske baggrund har et lidt ensidigt præg, og han tror, det ville være en fordel om forfatteren, når dette kapitel en gang skal skrives endeligt, også som kilder ville anvende nogle af de første skrifter fra Institutet for Historie og Samfundsøko-

nomi, nemlig „Sociale Studier i Dansk Historie efter 1857“ og „Mænd og Meninger i Dansk Socialpolitik 1866-1901“.

Denne anmeldelse skal slutte med en fremhævelse af, at der er så mange interessante og velbehandlede afsnit i denne lærebog, at der burde skaffes forfatteren mulighed for at fuldføre dette arbejde, således at der ikke blot kom til at foreligge et standardværk om dansk økonomisk historie, der kunne bruges af studerende ved forskellige højskoler, men også en bog, der vil blive læst af de mange, der er interesseret i en dybere forståelse af dansk økonomi.

Niels Banke.

Henry H. Albers: *Organized Executive Action.* John Wiley & Sons, Inc., Publishers, 1961. 604 pages.

Henry H. Albers er Associate Professor of Management at the University of Iowa. Bogen er tænkt som en elementær lærebog i virksomhedsledelse, som forfatteren betragter således (p: VII): „Executive action is viewed as an organized (hierarchical) process which has a socio-psychological as well as a functional dynamics“, og forfatteren beskæftiger sig med områderne: decision-making, kommunikation og ledelse.

Forfatteren anlægger et tvær-videnskabeligt syn på de forskellige dele af virksomhedsledelse, informationsteori, gruppedynamik, økonomisk teori, semantik, regnskabsvæsen, kvalitetskontrol, EDB og arbejds sociologi.

Bogen er skrevet til brug ved kurser i virksomhedsledelse, og den bærer præg af, at den sigter mod en læserkreds med vidt forskellige forudsætninger. Den har på den ene side karakter af en håndbog, idet afsnittene er forholdsvis små, og på den anden side en lærebog, idet der er et gennemgående tema i behandlingen af stoffet, nemlig: virksomhedens interne organisation – udførelsen af arbejdet – perspektiv – økonomi, og denne systematik

følges i alle tilfælde, både når det gælder teoretiske udredninger og praktiske anvisninger.

Forfatteren har inddelt bogen i seks afsnit: The management problem: past and present; Planning and control, informational assistance; Leadership and motivation Executive development. Det er således et meget stort stof, bogen behandler, men man får et godt indtryk af de forskellige områder.

Organized Executive Action er som nævnt tænkt som lærebog ved kurser i virksomhedsledelse med vidt forskellige deltagere. Forfatteren har derfor valgt at bruge en meget ordrig fremstilling, som nok flere steder vil virke irriterende på økonomer.

Flemming Klöcker-Larsen.

Erik Ohrt: *Arbejdsvurdering.* Arbejdsgivernes kontaktserie, København 1961. 99 sider, hft. kr. 6,-.

I debatten om nye lønsystemer spiller arbejdsvurdering en stor rolle. I Ohrt's bog er samlet nogle af de erfaringer, der allerede er indhøstet i Danmark, og der goes rede for erfaringerne fra andre lande, ikke mindst Sverige, hvorfra en væsentlig del af bogens illustrationsmateriale og eksempler er hentet.

Forfatteren belyser de forhold, der herhjemme og i udlandet, hvor arbejdsvurdering allerede har fundet en betydelig udbredelse, har ført til interessen for arbejdsvurdering som grundlag for lønfastsættelse. Fremstillingen er baseret på diskussioner og samtaler p. Dansk Arbejdsgiverforenings kursusejendom Egelund, kursus og konferencer afholdt af fagbevægelsen om arbejdsvurdering, besøg i danske virksomheder og studierejser i udlandet.

Ohrt gennemgår de fire almindeligste arbejdsvurderingssystemer: rangordningssystemet, klassifikationssystemet, faktor-sammenligningssystemet og pointsystemet, og behandler såvel time- som akkordløn.